

HAVEGLÆDER

sommer 2022

Haveglæders folkelige
have på CPH Garden

8 smukke sommergræsser

Rosengartnerens favoritroser

Kom godt fra start

Valg af krukke, jord og gødning. En god start sikrer et godt resultat

Indhold

4 10 Tips du bør følge i forsommeren

Knib de første dahliablomster af, luft ud i drivhuset, klip dejlige blomster til buketter, høst krydderurter og vand både planter og fugle. Nu kan du også klippe de vintergrønne hække, beskære vinranken og klippe de lange tynde skud af blåregnen.

6 Bjergtagende jernurt

Kæmpejernurt er en kærdkommen gæst i mange haver. Er du også glad for kæmpejernurt, så lad dig inspirere af dette afsnit, der også handler om spydverbena, 'Bampton' og violjernurt, som alle er nære slægtninge.

8 Haveglæders folkelige have

Havedesigner Helle Troelsen har designet den folkelige have HAVEGLÆDER, som er én af de 8 showhaver, som vises i forbindelse med CPH Garden fra d. 30. juni - 3. juli. Vi viser dig både tegning og planteliste, så du kan lave din egen version af HAVEGLÆDERS showhave.

14 8 smukke sommergræsser

Blåhavre, japansk blodgræs, japansk skovgræs, kæmpefjergræs, mexicansk fjergræs, mosebunke, pibe-græs og rørhvene. Alle står de flotte med dekorative løv- og blomsteraks hele sommeren.

18 Kom godt fra start

Valg af beholder, størrelse og materiale. Hvilken betydning har det, at krukken er stor, når du skal plante sommerens skønne blomster? Se med, når jeg (Marianne fra Haveglæder) planter hortensia, sølvnyresnerle, texas-salvie, marguerit og kapsk marguerit i både små og store krukker. Få gode råd om jord, vand og gødning. Se med, når boligindretningseksperter styler planterne.

24 Gartnerens favoritter

Der findes så mange sorter af roser, at det kan være helt umuligt at træffe en beslutning. Smag er meget individuelt, og det kan du også se, når de tre førende danske leverandører af danske roser til dit havecenter giver deres bud på en favorit i seks kategorier.

28 Sommerens krydderurter kan høstes

Find listen over de krydderurter, der har træede stængler og derfor egner sig til at bundte til små buketter til tørring. Find også listen over dem, der er så bløde, at de bedst anvendes på anden vis – eks. til urtesalt. Få tips til, hvornår og hvor meget du kan klippe af dine krydderurter, når du vil lagre dem til senere brug.

30 Pilebladet pære

Nordens oliven spiller en stor rolle i enhver have. Den passer ind alle steder og vil, med sit enten formklippede udseende, eller mere naturalistiske uklippede form, bidrage positivt til enhver have.

Velkommen til Haveglæder

Magasinet som giver inspiration,
viden og løsninger til haven.

Så blev det, ifølge kalenderen, sommer. Juni måned, hvor meget skal nås inden sommerferien begynder. Maj er fantastisk, men midsommeren i Danmark er unik med de lyse nætter, som giver mulighed for at opholde sig i haven til langt ud på aftenen. Enten for at nyde fuglenes sang og sommerduftene, eller for at få lavet nogle af de praktiske ting, som også hører sommerhaven til.

Det milde vejr og sommerregnen får ukrudtet til at vælte op i bede med planter og i køkkenhaven. Nu gælder det bare om, at komme ud med hakkejern og få væltet de uønskede vækster på en tør og solrig dag. Så er køkkenhaven klar til at så bønner i, et nyt hold ærter, gulerødder, rødbeder, salat med mere. På den måde sikrer du dig spæde grøntsager og salater i august og september måned. Jeg plejer, når jeg husker det, at så bønner, ærter, hestebønner, salat og diverse rodfrugter med tre ugers mellemrum. På den måde strækker jeg sæsonen – og husk, der er mange salater, som først skal sås i juli og august. Det er ikke kun ukrudtet, der gror her i juni, det gør græsset også – specielt hvis man har gødet plænen, for at få den grøn og frodig. Den skal slås to gange om ugen, hvis man ønsker en lav og tæt plæne. Ønsker man det vilde look for at nyde blomstrende græsser og blomster, skal man vente med at slå græsplænen til midt juli, hvorefter det er vigtigt at fjerne det afslåede græs fra plænen. Et andet gøremål i juni er at få hækken klippet. Tidligere var det god latin at få den klippet inden Skt. Hans, det er der heldigvis en mere afslappet holdning til i dag. Personligt foretrækker jeg at få klippet hækken inden august. Det letter arbejdet med at få mængden af hækafklip bortskaffet. Klipper man hækken tidligt, er det muligt at rive de afklippede smågrene ind under hækken eller samle det op med græsslåmaskinen med opsamlere på – hvis din hæk støder op til en plæne. Personligt hygger jeg mig med at klippe hæk i de lyse junaftener. Investerede i en batteridrevet model for nogle år siden, efter mange år med fire kabeltromler og elektrisk model – de benzindrevne larmer sindssygt meget. Og jo, jeg har lavet det klassiske nummer med at klippe forlængerledningen over. Den sommer, hvor jeg gjorde det to gange på samme dag, skiftede jeg til den batteridrevne hækkeklipper.

Nogle af de mange glæder ved haven i juni er alt det, der kan høstes og plukkes. Nye kartofler til Grundlovsdag, hvis man har været tidligt ude. Det samme gælder de første ærter, gulerødder, løg, salat og krydderurter. Pludselig kan man ikke høste asparges mere. Det stopper til Skt. Hans. Det har ellers været en daglig fornøjelse at knække grønne og violette asparges. Vi har ikke hvide asparges, for det er et stort arbejde at hyppe og stikke dem, men de kan heldigvis købes. Ja, og så alle de blomster, der kan skæres ind af havens blomster til stuerne. Jeg ser hvert år frem til de første buketter af pæoner og roser, som sender kaskader af dufte rundt i huset.

I år glæder jeg mig ikke kun til sommerlivet i vores have og vores sommerhus. Jeg glæder mig til at hilse på mange af Haveglæders læsere på CPH Garden den 30. juni til 3. juli i Ballerup. Danske Havecentre har, synes vi selv, en fantastisk showhave designet af Helle Troelsen, som forhåbentlig giver inspiration og idéer til, hvordan du kan indrette din have. Sæt X i kalenderen. Der er så meget at se på i CPH Garden. Så meget at lære. Så mange mennesker at mødes med. Måske får du nye havevenner, og det er vel ikke så skidt.

Vi glæder os til at hilse på dig i showhaven 'Haveglæder'.

Per Boisen Andersen,
direktør for brancheforeningen Danske Havecentre

Haveglæder er meget mere end det magasin, du læser nu ...

Det er også WWW.HAVEGLÆDER.DK, hvor du kan blive endnu mere inspireret. Søg på artikler og videoer om emner, du gerne vil vide mere om. Her kan du også finde informationer om tusindvis af planter til haven, terrassen og altankassen. Du kan også melde dig til vores nyhedsbrev, hvor du får aktuelle tips og gode råd til havens gøremål – helt gratis.

Med dette ønsker vi, at din Haveglæde vil vokse og dine drømme gå i opfyldelse.

Følg os på

Udgiver www.danskehavecentre.dk

Fotos GAP Photos Ltd, England, Flora Info (PBA), Hortus Advising, Helle Troelsen, Ragus, Buddes Planteskole, Grønlykke Planteskole, Erling Nielsens Planteskole, Colourbox.dk, Adobe Stock

Tekst Hortusadvising.dk ved Marianne Bachmann Andersen

Layout/tryk Grafisk Produktion Odense, www.gpo.dk

ISSN 2245-8190

ISSN 2245-8204 (online)

Den danske sommer banker på, og nu kan vi gøre næsten alt i haven. Forårets travlhed med at så og plante går over i en fase, hvor vi passer og vedligeholder de projekter, som vi har sat i gang. Snart modner de første bær i haven, og måske har du allerede høstet radiser og salat? I drivhuset gror planterne hurtigt i de lange og varme dage. Skolebørnene skal snart på en velfortjent ferie, og haven er et rigtig godt sted at slappe af i, lege og høste frugt og grøntsager. Du får her 10 tips til opgaver, der optimerer sommeren i din have. Husk, at der altid skal være opgaver til i morgen...

10 TIPS

du bør følge i forsommeren

1. Har du plantet dahliaknolde ud, så er det nu, du skal ud med saksen og klippe de første blomster af. Blomsterstænglen er som regel meget kort på de første blomster, så læg dem evt. i et fad, hvor hovederne flyder rundt. Årsagen til, at det er vigtigt at klippe de første blomster af, er, at planten bruger forholdsvis meget energi på blomstringen, og her i begyndelsen af plantens liv, er det bedre, at den bruger energien på at vokse sig stor og stærk. Betragt det som en slags beskæring eller knibning, så planten danner flere sideskud.

2. I drivhuset varmer solen hurtigt op. Du skal åbne vinduer og døre, så temperaturen ikke kommer over 30 grader. Tomat-, agurke-, chili- og peberplanter elsker varme, men når temperaturen bliver for høj, så lukker de ned for deres fotosyntese og stopper deres tilvækst. Du kan installere et gardin eller kalke glasset på huset, så solens stråler ikke brænder så hårdt. Husk at vande og gøde. Husk også at knibe sideskud af og binde tomat- og agurkeplanterne op.

3. Holder du af at gå i haven for at plukke blomster til buketter? En dejlig buket til havebordet, stuen, badeværelset eller til veninden, som du skal besøge. Havens planter er leveringsdygtige, og de tager ikke skade af, at du klipper lidt til en buket. Du får buketterne til at holde længst, hvis du:

- Klipper dem om morgenen
- Sætter dem direkte i vand i haven
- Plukker dem, der endnu ikke er fuldt åbne i blomsten
- Fjerner de blade, der sidder længst nede på stænglerne
- Klipper stænglen med en skarp saks eller bruger en skarp kniv. Skær et langt skråt snit
- Undlad at placere din buket nær varmekilder (radiatorer, direkte sol)
- Skift vandet i vasen
- Træagtige blomsterstængler (eks. syren) bankes på de nederste 5 cm med en hammer for at sikre vandoptagelsen

4. Timian, mynte, citronmelisse, oregano og andre krydderurter kan med fordel høstes og tørres til senere brug. Det bedste tidspunkt at høste krydderurter på, er lige inden de blomstrer – her er smagen bedst. Efter klipningen vil planterne igen vokse videre, så der er friskt grønt til måltiderne på terrassen. Lad gerne nogle af planterne stå, så de kan blomstre – blomsterne er nemlig nektarholdige og giver både bier og sommerfugle nyttig føde. Du finder et stort og bredt udvalg af krydderurter i dit lokale havecenter.

5. Æble- og pæretræerne danner frugter her i forsommeren. I juni falder de frugter af, som træet ikke magter at gro færdige, men ofte sidder der stadig (for) mange frugter tilbage. Bærer træet mange frugter, så er det en god idé at tynde ud i dem. Især er det en god idé at regulere antallet af frugter på unge nyplantede træer, der risikerer at knække grenene, hvis de bærer for mange frugter. Et ungt frugttræ bør maksimalt bære 5 frugter, og der bør være 10 cm mellem hver frugt. Klip de mindste frugter af, hvis der sidder flere sammen i en klase. Fjern også de frugter, der er orm i – de vil alligevel ikke være til at spise.

6. Roserne er lige ved at springe ud. Nogle roser kan desværre være udfordret af svampesygdomme som stråleplet, rust og meldug. Du kan mindske svampetrykket ved at:

- Fjerne evt. plettede blade – også hvis de er faldet af og ligger i bedet
- Tildel bladgødning ca. hver uge
- Plante forskellige sorter af roser, så du opnår en variation af resistens over for svampesygdommene, som så ikke udvikler sig så kraftigt
- Planter du dine roser sammen med eks. stauder, så mindsker du også risikoen for, at der kommer et kraftigt svampeangreb
- Plant altid roser, hvor der er et godt luftskifte. Især de slyngende roser bryder sig ikke om at stå i læ op ad en husmur, hvor der hele tiden er fugtigt
- Ikke alle rosensorter er lige modstandsdygtige over for svampeangreb. Du kan søge råd i dit havecenter, når du ønsker sorter, der ikke så nemt får svamp.

7. Vand dine nyplantede buske, træer, roser, stauder og bunddækkende planter. Forsommerens fordampning er høj, og de nye planter har brug for hjælp til at komme godt fra start. Du sparer på vandet, hvis du vander om morgenen eller vander med siveslanger. Skal du vande større træer eller buske, kan du bore små huller i en murespand der så langsomt fordeler vandet i jorden under planten. En vandingspose virker på samme måde. Monter posen omkring træet og fyld den op. Vand min. 10 l pr. plante eller 20 l pr. m². Siveslanger til hække skal være tændt i min. 4 timer før vandet er trængt helt ned til rødderne. Husk også at vande krukker med sommerblomster, græsser og stauder – mindre pletter kan evt. sættes i en bakke med vand, så de selv kan suge den mængde vand op, de har brug for.

8. Vand til havens fugle, insekter og andre dyr er også vigtig på denne årstid. Har du ikke en havedam eller sø i nærheden, så gør du en god gerning ved at fylde vand i små underskåle eller fuglebade.

9. Det er tid til at klippe de stedsegrønne hække. Buksbom, laurbærkirsebær, taks, liguster og thuja kan med fordel klippes nu, hvor de er i vækst og hurtigt "reparerer" de mange ar, som en klipning frembringer. Undlad at klippe bøgehækken til senere på sommeren – med mindre du har lyst til at klippe den to gange.

10. Sommerbeskæring af vinranken begynder, når du kan se de første vindrueklaser. Klip skuddet af to blade efter vindrueklaset. Har du en blåregn, så klip også de nye lange sideskud tilbage til 5 – 6 blade. Denne sommerbeskæring fremmer blomstringen til næste år.

Scan koden og læs mere om sommerbeskæring af vin på haveglæder.dk

Bjergtagende jernurt

Plant og dyrk

Tidspunkt: Plant jernurt i foråret, sommeren og sensommeren. Nogle jernurt overvintrer ikke og skal derfor plantes på ny hvert år. Andre overvintrer nogle gange og har spredt frø, som i foråret spirer frem. Det er nødvendigt at luge ud i de mange nye frøplanter, så der bliver plads til de få, der står tilbage.

Sted: Vokser i fuld sol.

Plantning: Jernurt er en nøjsom plante, der sagtens kan vokse i mager sandblandet jord og stadig se fantastisk ud. Den klarer sig også fint i alm. drænet havejord, og dens største fjende er jord, der står vandmættet vinteren over. Grav et hul, der er 1½ gang større end den potte, din plante står i. Løsn jorden godt i bunden. Plant i samme højde, som den står i i potten og pres nu jorden godt til rundt om potteklumpen.

Mange jernurt er velegnede til krukker og ampler. Sørg for at plante i en god kvalitetskrukkemuld og læg gerne et par gødningskugler i krukken.

Vand: Når jernurt er godt etableret, tåler den nogen udtørring, men den skal vandes inden bladene bliver slappe.

Lang blomstringstid, nem at dyrke og nektarholdig, så insekterne får mad. Alle tre egenskaber opfylder planter, der bor i jernurtfamilien. Der findes omkring 250 arter af jernurt, som enten er enårige sommerblomster eller flerårige stauder.

Den mest populære og også mest kendte er *Verbena bonariensis*, kæmpejernurt. Dens transparente udseende giver havens bede et spændende udseende. Samtidig er dens ranke udseende med til at bryde en mere flad bedopbygning, og har du mange bladstedsegrønne planter, danner de en fin baggrund for de smukke rosaviolette blomster.

Du kan kende *Verbena* på

- plantens firkantede stængler
- de små hår på blade og stængler, som får den til at gribe fat i dit tøj
- blomsterne, som er små tubeformede og dufter let
- at den danner små nøddeagtige frø
- deres varierende højde fra 20 cm og op til 2 m

Matcher mange andre planter

De høje sorter af jernurt passer godt ind i staudebete, hvor der mangler højde. De er rigtig gode sammen med høje græsser, og de naturprægede bede kan også fint rumme jernurt. De fine lave sommerblomster er flotte i krukker og ampler på terrassen.

Blomsterne er meget små og sidder enten i skærme eller på aflange spir. Blomstringstiden varer fra juli og helt ind i november måned – helt frem til frosten sætter ind.

Sorter af jernurt

Verbena bonariensis, kæmpejernurt

☿ 1,5 – 1,8 m

🌸 rosaviolette

🌸 juli – november

God til staudebedet, rosenbedet og sammen med græsser. Plant 4 – 6 planter pr. m²

Verbena bonariensis 'Lollipop', lav kæmpejernurt

☿ 60 - 70 cm

🌸 rosaviolette

🌸 juli – november

Lav og mere kompakt til den lille have - også velegnet til krukker. Plant 4 – 6 planter pr. m²

Verbena officinalis var. *grandiflora* 'Bampton'

☿ 90 - 100 cm

🌸 juvelligende rosa blomster på spir – mørke stængler og blade

🌸 juni – november

Forbavsende hårdfør i de fleste egne af Danmark. Velegnet til staudebedet og i krukker. Plant 4 planter pr. m²

Verbena hastata, spydverbena

☿ 100 - 120 cm

🌸 blåviolette

🌸 juli – september

Opret og godt forgrenet. Fylder mere end kæmpejernurt. Blomsterne er små, men dekorative på farvede blomsterstængler. Plant 4 – 5 pr. m²

Verbena hastata 'Pink Spires', spydverbena

☿ 120 - 150 cm

🌸 rosa

🌸 juli – september

Rosa version af spydverbena. 'Pink Spires' bliver lidt højere end den blåviolette *Verbena hastata*

Verbena rigida, violjernurt

☿ 20 - 40 cm

🌸 violette og rosa nuancer

🌸 juni – oktober

Skøn sommerblomst til krukker eller i bedet sammen med lave og høje græsser. Fjern de visne blomster for at sikre lang blomstring. Plant 5 – 7 planter pr. m²

Verbena bonariensis, kæmpejernurt

Verbena bonariensis 'Lollipop', lav kæmpejernurt

Verbena officinalis var. *grandiflora* 'Bampton'

Verbena hastata, spydverbena

Verbena hastata 'Pink Spires', spydverbena

Verbena rigida, violjernurt

Haveglæders folkelige have på CPH Garden

Vi er glade for at have mulighed for at vise en flot showhave på Haveselskabets store haveshow, der løber af stablen d. 30. juni – 3. juli i Ballerup. Haven er tegnet og designet af havearkitekt Helle Troelsen, som du måske kender fra Troensehaven.

Tankerne bag haven

Der ligger mange tanker og overvejelser bag Haveglæders Showhave på CPH Garden.

"Haveglæder" er en have for alle. Alle skal have mulighed for at finde glæden ved planter og ved at dyrke egen have. Derfor har Helle Troelsen designet en have, som alle kan kopiere hele eller dele af. Valget af materialer er nøje overvejet, og plantevalget er på samme måde slet ikke tilfældigt.

"Først og fremmest skal haven have et naturligt udseende, og så skal den være folkelig", fortæller Helle. Havens udtryk skal være inviterende og indbydende, så både mennesket og naturens dyr føler sig godt tilpas. Et lavt smukt æbleespalier danner noget af havens ramme, mens en pergola med grøn

tag er med til at lede havens besøgende rundt i haven.

"Valget af planter er nøje overvejet. De skal være smukke, men samtidig have tillægsværdier. Enten fordi de er fyldt med nektar til insekter, er spiselige eller opsamler kvælstof i deres rødder og bidrager til øget mikroliv i jorden", forklarer Helle.

En del af planterne i haven kan så sig selv. Derved sikres plantens overlevelse i al evighed. Andre planter danner udløbere og kryber rundt blandt hinanden eller ud i havens stier. Æbleespalieret bidrager med nektar i foråret og danner frugter i sensommeren. Det kompakte hegn er desuden et eminent skjulested for havens småfugle i hele vinterhalvåret. Havens store træer bidrager til lag-

ring af CO₂, danner skygge på de varme dage og er desuden med til at give familien dejlige frugter.

Havens design henvender sig til mange

Haveglæders folkelige have ser godt ud, er smart og er meget trendy. Blomsternes farver og indbyrdes samspil spiller en smuk melodi uden falske toner. Helle Troelsen har tænkt planterne ind i fire lag. Først træerne, dernæst høje bynker, kvan og lakridsrodsplanter. De næste to lag indeholder en del stauder og bunddækkende planter. Planternes bladforme og taktile udtryk har Helle en fantastisk tilgang til. De grønne

For et år siden testede Helle de planter af, som hun gerne vil vise i Showhaven - Haveglæder. På billedet står de smukke planter hjemme i haven i Troense.

FAKTA

Størrelse 9,75 m x 7,75 m

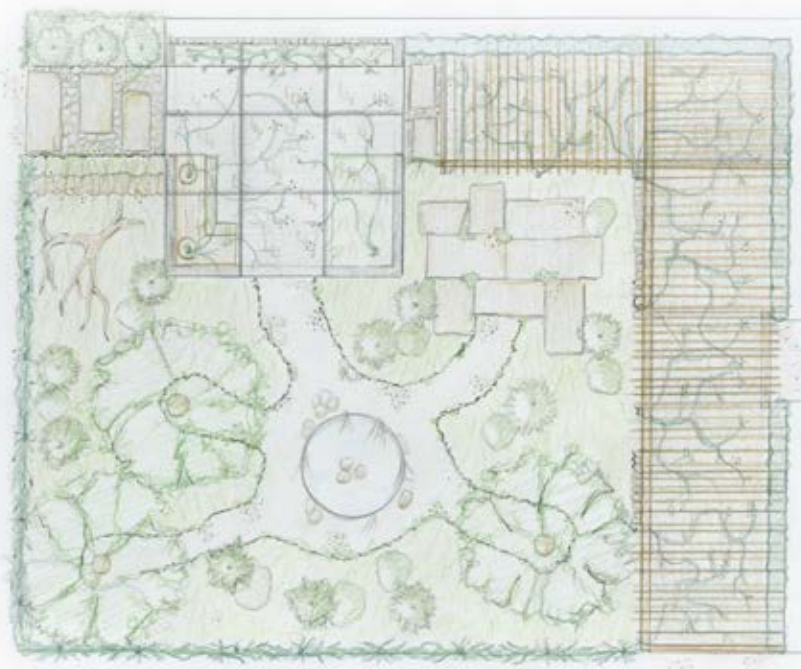
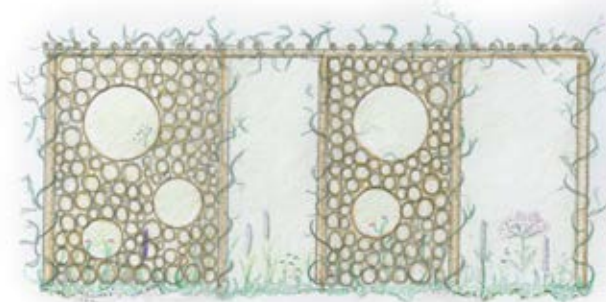
120 cm spejlbassin

Pergola med hasselhegn som tag

Brugte mursten

To brændevægge

Planterne i haven er udvalgt i samarbejde med danske planteskoler

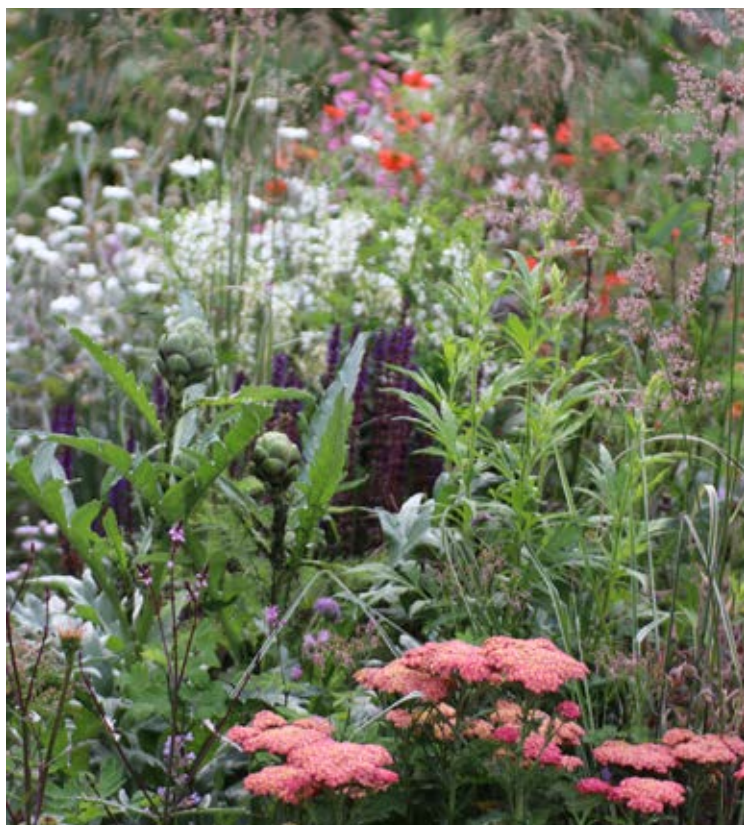

planter giver god kontrast, når deres brede, smalle, fligetbladede, glatte og ruflede overflader kombineres. Det gælder også for blomsterne. Hos nogle blomster sidder blomsterne i et spir og giver med deres vertikale udtryk højde i haven. Andre blomster har meget runde og åbne blomster, der giver mere ro og ballast. Igen kan kontrasterne gøre en kæmpe forskel i udtrykket. Ofte vil de flotte spir blive fremhævet af

de runde blomster – og omvendt. Farvevalget er heller ikke tilfældigt. Det rolige farvespil mellem hvid, sølv, blå og rosa "ruskes" med indblanding af den skarpe orangerøde blomsterfarve på nellikerod og røllike. Det skaber opmærksomhed og virker som en showstopper – vi skal lige se, hvad der sker i bedet. Det er ikke kun pænt, det gør en forskel og provokerer måske ligefrem?

Haveglæders showhave hjælper naturen

Haven indeholder mange elementer, som hjælper vores udfordrede natur. Det 120 cm store spejlbassin med sten, hvor insekter kan drikke vand, er blot ét af de positive elementer. I vandet er der lagt sten, så der også er gemmesteder til bl.a. padder. Brændevæggen har mange gode egenskaber. Den giver rum for bænkebidere og an-

Helle er kendt for at være eminent god til at sammen-sætte planter, så de passer godt sammen. Som havearkitekt løser hun mange forskellige opgaver, og når hun åbner havelågen i sin egen have i Troense på Tåsinge, er der altid mange besøgende.

Helle vil gerne vise, at man godt kan designe en have, hvor planterne kan kombineres, så de ser mere naturlige ud uden at være helt "vilde". Hun betegner Haveglæders Folkelige have som en "semi-vild" have.

”

"Havens blomster og planter må gerne se pæne ud i længere tid, og det er ikke altid, at de vilde haveanlæg er så pæne – især ikke, hvis de skal se pæne ud i længere tid"

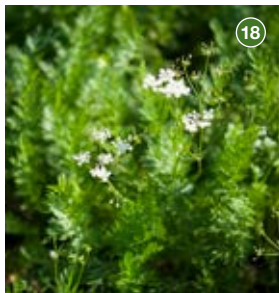
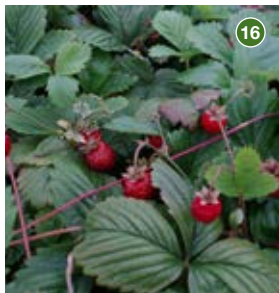
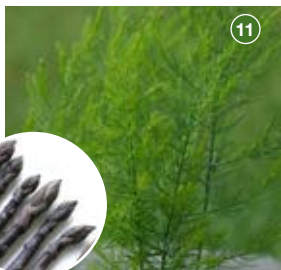
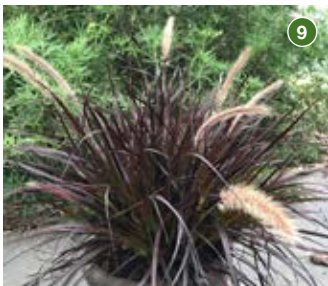
dre insekter, der gerne vil bygge rede i træ, og måske finder de vilde bier hulrum til nye generationer?

Blandt de mange forskellige græsser og stauder, efterlader flere af planterne næringsrige frø, som vinterens sultne fugle har stor glæde af.

Bæredygtige materialer

"Vi skal i den grad passe på vores ressourcer, så derfor er mange af havens materialer genbrug", pointerer Helle. Den smukke belægning er lavet af brugte granitsten, taget på pergolaen er bygget af hasselkæppe, der er sat sammen, stigrus er fra en grusgrav, og drivhuset er bygget af materialer, der alle har været anvendt tidligere. "Genbrug er i den grad en trend, og personligt synes jeg, at det er en skøn trend, som alle kan være med til at byde indenfor i haven", siger Helle

Planter brugt i Haveg

Træer og buske

Planter	Latinsk navn
1 Æblehæk	<i>Malus</i>
2 Figenespalier	<i>Ficus</i>
3 Frugttræer	
4 Han-havtorn	<i>Hippophæe rhamnoides</i> 'Hikull'
5 Vinstokke	<i>Vitis</i> i sorter

Græsser

Planter	Latinsk navn
6 Pibegræs	<i>Molinia</i> 'Black Arrows'
7 Rørhvene	<i>Calamagrostis</i> 'Overdam'
8 Mosebunke	<i>Deschampsia</i> 'Goldtau'
9 Lampepudsergræs	<i>Pennisetum</i> 'Chelsea'

Grøntsager/urter

Planter	Latinsk navn
10 Kvan	<i>Angelica gigas</i>
11 Asparges	<i>Asparagus</i> 'Erasmus'
12 Rød grønkål	<i>Brassica</i>
13 Toskansk palmekål	<i>Brassica</i> 'Nero di Toscana'
14 Artiskok	<i>Cynare</i> 'Green Globe'
15 Lakridsrod	<i>Glycyrrhiza glabra</i> 'Lammefjord lakrids'
16 Skovjordsbær	<i>Fragaria</i> 'Rödluvan'
17 Lav bynke	<i>Artemisia</i> 'Nana'
18 Kommen	<i>Carum carvi</i>
19 Krybende timian	<i>Thymus serpyllum</i>
20 Salvie	<i>Salvia</i> off. 'Purpurascens'

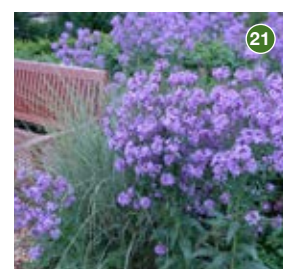
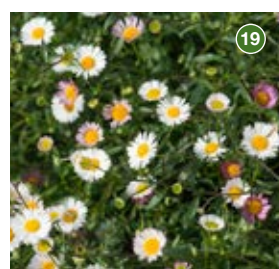
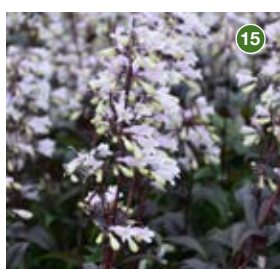
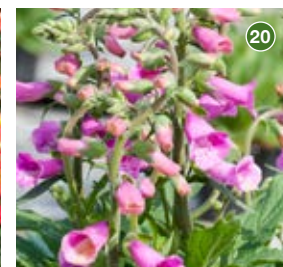
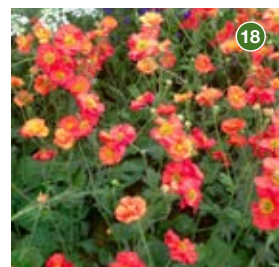
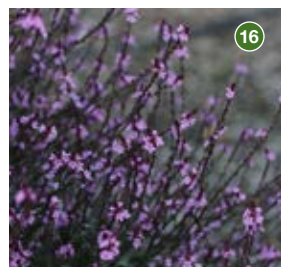
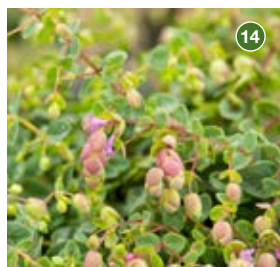
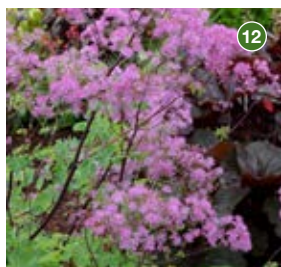
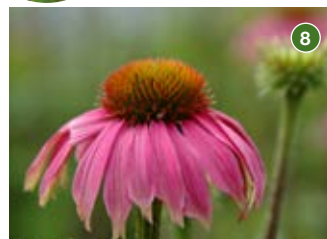
læders Folkelige have

Stauder

Planter	Latinsk navn
1 Røllike	<i>Achillea</i> 'Sassy Summer Taffy'
2 Anisisp	<i>Achillea</i> 'Firefly Diamond'
3 Prydallium	<i>Agastache</i> 'Rosie Posie'
4 Blåkant	<i>Agastache</i> 'Blue Fortune'
5 Snebynke	<i>Allium</i> 'Serendipity'
6 Stjerneskaerm	<i>Nepeta</i> 'Walkers Low'
7 Prydtidsel	<i>Artemisia lac.</i> 'Elfenbein'
8 Solhat	<i>Astrantia</i> 'Shaggy'
9 Storkenæb	<i>Astrantia</i> 'Star of Beauty'
10 Staudesalvie	<i>Cirsium</i> 'Atropurpureum'
11 Blåhat	<i>Echinacea</i> 'Magnus'
12 Frøstjerne	<i>Geranium</i> 'Boom Chocolate'
13 Merian	<i>Salvia nemorosa</i> 'Caradonna'
14 Humleoriganum	<i>Salvia nemorosa</i> 'Pink Profusion'
15 Rørblomst	<i>Knautia arvensis</i> 'Mars Midget'
16 Jernurt	<i>Thalictrum</i> 'Black Stocking'
17 Haveklinte	<i>Origanum vulgare</i> 'Compactum'
18 Nellikerod	<i>Origanum</i> 'Amethyst Falls'
	<i>Penstemon</i> 'Onyx and Pearls'
	<i>Verbena</i> 'Bampton'
	<i>Lychnis coronaria</i> 'Alba'
	<i>Geum</i> 'Scarlet Tempest'

Enårige/sommerblomster

Planter	Latinsk navn
19 Spansk bakkestjerne	<i>Erigeron karvinskianus</i>
20 Fingerbøl	<i>Digitalis purpurea</i> 'Lucas'
21 Natviol	<i>Hesperis matronalis</i>

8 smukke sommergræsser

Der er ingen grund til at vente til sensommeren for at nyde græsser i haven. Det er muligt at plante græsser, som har deres højsæson længe før de flotte pampasgræsser og dekorative elefantgræsser. Allerede i april og maj måned vil flere af de velegnede græsser til

haven fylde bedene op med nye friske skud, og når det bliver sommer er de dekorative blomster med til at fremhæve de planter, som de står nabo til.

Blomsteraksene fra blåhavre, kæmpefjergræs, mexicansk fjergræs, mosebunke, pibegræs og rørhvene kan anvendes til buketter og kan også tørres til brug i tørrede buketter

1. Blåhavre, *Helictotrichon sempervirens*

Rigtig fin smalbladet gråblå græs, der vokser frem fra en tue. Dens udseende leder tankerne hen på sommerlandets tur ved stranden, men dens oprindelse skal findes i Sydeuropas steppeområder. I sommermånederne danner blåhavre imponerende høje brunlige blomsteraks. Blåhavre er vintergrøn.

Højde	50 cm – 140 cm med blomsteraks
Blomstring	juni - juli
Voksested	fuld sol og god drænet jord. Tørketålende, når den er etableret
Anvendelse	grupper, solitært – god som kontrastplante sammen med eks. staudesalvie og andre sommerblomstrende stauder

2. Japansk blodgræs, *Imperata cylindrica* 'Red Baron'

Spektakulær græs, der ikke danner blomster, men som med sit farvespil bidrager flot til sommerhavens pragt. Bladenes farve udvikler sig i løbet af sommeren, hvor de bliver mere og mere røde. En fin kompakt græs, der dog er lidt længe om at bryde

Når du iblander sand til jorden, vil Japansk blodgræs bedre klare en fugtig vinter

Højde	50 cm
Blomstring	Ingen
Voksested	sol eller halvskygge. Den trives bedst i fugtig og næringsrig jord, men mistrives, hvis der gennem vinterhalvåret er for fugtig
Anvendelse	bunddække eller i mindre grupper sammen med ensartet bunddække af stauder

3. Japansk skovgræs, *Hakonechloa macra*

Vintergrøn græs, der hvert forår og sommer danner fine friskgrønne blade, der er forholdsvis brede og danner en fontæne. I sommermånederne dannes små aks med gulgrønne små blomster. Japansk skovgræs kan umiddelbart godt se lidt aggressiv ud, men den bryder kun med nye skud fra tuen og spreder sig ikke.

Højde	80 cm – 90 cm med blomsteraks
Blomstring	juli – september
Voksested	skyggefuldt i fugtig jord. Tørketålende, når den er etableret
Anvendelse	bunddække, solitært og i krukker. God under træer
Sorter	'Aureola' bliver 50 – 60 cm høj og skal plantes i halvskygge for at udvikle de flotte gule blade

4. Kæmpefjerggræs, *Stipa gigantea*

Fantastisk fontænegræs, der i juni danner de imponerende 150 cm høje dekorative gulbrune blomsteraks. Blomsteraksene bæres på stærke grønne blomsterstængler. Græstuen er vintergrøn og danner fine nye grønne blade i foråret. Bladene er sammenrullede og fremstår derfor meget smalle.

Højde	50 cm – 150 cm med blomsteraks
Blomstring	juni - november
Voksested	sol eller halvskygge. Planter i alm. fugtig, men veldrænet havejord. Mistrives, hvis den står vådt gennem vinteren
Anvendelse	solitærgræs i mindre grupper – gerne sammen med lave stauder som stenurt og storkenæb

5. Mexicansk fjergæs, *Stipa tenuissima*

Meget tæt finbladet græs, der fra den grønne tue danner de karakteristiske blomsteraks, der er helt bløde i både udseende, og når man berører dem. Mexicansk fjergæs er virkelig en smuk og dekorativ græs, men vi betragter den ikke som fuldt hårdfør i Danmark.

Højde	40 cm – 60 cm med blomsteraks
Blomstring	juli – november
Voksested	fuld sol på en lun vokseplads. Kræver veldrænet jord
Anvendelse	fin sammen med mange af havens stauder – gerne i små grupper. Den er også fin i krukker

6. Mosebunke, *Deschampsia*

Mosebunke er en vildtvoksende græs, der er værtsplante for sommerfuglelarver (skovrandøje). Mosebunke er vintergrøn, og tuerne er et godt vintergemmested for mange insekter. En særdeles robust og stærk græs. Der findes en række forskellige sorter af mosebunke, som alle blomstrer i sommermånederne. Mosebunke selvsår sig.

Højde	40 – 50 cm. 90 – 110 cm med blomsteraks
Blomstring	juni – november
Voksested:	sol eller halvskygge
Anvendelse:	bunddække, i mindre grupper eller solitært
'Bronzeschleier'	50 cm med aks 110 cm. Mørkegrønne blade og lysere grønne/let rødlige blomsteraks fra juni
'Goldtau'	40 cm med aks 90 cm. Lysende grønne blade og flotte lyse limegrønne blomsteraks fra juni.
'Tardiflora'	40 cm med aks 110 cm. Grønne blade i den tætte tue. Herfra dannes i juni først sølvfarvede, senere mere gyldne blomsteraks.

7. Pibegræs, *Molinia arundinacea*, *Molinia caerulea*

Imponerende vifte af meget høje blomsteraks pryder sommerhaven fra juli, og først når frosten får aksene til at knække, forsvinder de. Der findes en række sorter af pibegræs, og variationen fremkommer pga. højden, men også farven på aksene varierer. Tidligt i foråret bryder de nye skud frem fra den visne tue. Frem mod sommeren vokser tuen sig op mod 80 cm høj i de høje pibegræsser, mens de lavere typer kun danner en 30 - 40 cm høj tue. Pibegræs er meget robust og er naturligt voksende i Danmark.

Højde	30 - 80 cm tue. Med blomsteraks op mod 200 cm
Blomstring	juli/august – december
Voksested	sol eller halvskygge. Vokser i alm. havejord og trives også i surbundsbedet
Anvendelse	solitærgræs, gerne sammen med stauder, lyng, stedsegrønne – også velegnet i krukker
'Transparent'	60 cm med aks 170 cm. Opret vækst med brede grønne blade og lysegrønne blomsteraks fra slutningen af juli
'Dauerstrahl'	40 cm med aks 100 cm. Opret med blomsteraks fra midten af juli. Fine langtidsholdbare blomsteraks
'Heidebraut'	60 cm med aks 120 cm. Flotte helt stive blomsteraks med brune aks fra begyndelsen af august

8. Rørhvene, *Calamagrostis acutiflora* 'Karl Foerster'

Fantastisk opret høj grønbladet græs, der med blomsteraks når en højde op mod 180 cm. De beigebrune blomsteraks dannes allerede i juni måned og formår at stå smukke helt frem mod vinter. Rørhvene skal klippes tilbage i februar/marts, da den hurtigt danner nye skud. Rørhvene breder sig meget moderat og har ingen frøspredning.

Højde	150 cm – 180 cm med blomsteraks
Blomstring	juni - december
Voksested	sol og halvskygge i alm. havejord. Delvist tørketålende, når den er etableret
Anvendelse	solitært eller i mindre grupper. Hæk ved terrassen og i den naturprægede have
Sorter	'Overdam' har hvidbrogede blade og bliver kun 140 cm høj (160 cm m. aks). Dens størrelse gør den mere anvendelig til mindre haver

I den mindste krukke har jeg plantet sølvnyresnerle

Kom godt fra start

— med sommerens blomster

Når du vil indrette dit uderum, så det er indbydende og smukt, kan de danske gartneriers store udvalg af blomstrende planter gøre en stor forskel. Du kan f.eks. tilplante med afdæmpede farver som hvid og grå, som jeg gør her i min gårdhave.

De store krukke giver mig mulighed for at plante hortensia, for lige netop hortensia har brug for, at de ikke mangler vand, og det hjælper den store mængde jord mig med.

Plantetidspunkt

Mange af vores sommerblomster tåler ikke frost. Du bør derfor vente med at plante dine krukker til, indtil den sidste risiko for forårsfrost er ovre. Et godt råd er også, at du får plantet til nogle uger inden, du evt. tager på ferie. Når planterne har fået tid til at danne nye rødder, er de mere robuste og kan selv søge efter vand og næring. Helt nytplantede krukker skal du værne om de første uger.

Dræn i krukken

I Danmark er vi om sommeren af og til udfordret af store mængder nedbør på kort tid. Et voldsomt regnskyl er selvsagt hårdt kost for de fine sommerblomster, men de skal nok rette sig og blive pæne igen. Anderledes vil det gå, hvis krukken bliver fyldt med vand, som ikke kan trænge væk – så vil rødderne rådne og planterne gå ud. Du skal derfor sørge for et godt dræn i bunden af dine krukker. Der skal være hul i dine krukker eller kurve og kasser. Overskydende vand skal kunne løbe ud af beholderen. Du kan også med fordel fylde bunden op med potteskår eller lecakugler – så vil overskydende vand drænes væk, og er desuden med til at sikre krukken gennem vinteren.

Valg af beholder

De fleste krukker, kurve, trætønder og metalkasser kan du plante i. Er der ikke hul i bunden, så må du bore huller, inden du planter. Planter du i krukker, så er der forskel på, om de fordampes fra overfladen. Rustikke lerkrukker uden glasering har en større fordampning end dem, hvor porerne er lukket med en glasering. Kurve skal forres med plast, så vandet ikke siver ud mellem revnerne. Udover planternes vandforbrug, så vil der også fordampe vand fra jordoverfladen. Dog bliver den hurtigt dækket af plantemasse, så det er sjældent en udfordring.

Omplantning

Når man planter flerårige buske og stauder i sommerkrukkerne, så kan de i princippet godt være fine at se på i flere år. Efter en sommer i krukken, har planterne godt af at blive plantet om. Det gøres helt lavpraktisk ved at trække rodklumpen op af krukken, ryste den løse jord af og så plante den igen. Gerne i en lidt større krukke, så der bliver mere plads til den nu større plante. Frisk jord og evt. tilsætning af nye gødningstabletter giver din plante de bedste betingelser for at gro videre.

Sølvnyresnerle

Skøn hængende gråløvet bladplante, der når at danne 50 – 80 cm lange stængler. Sølvnyresnerle stammer oprindeligt fra Nordamerika og tåler ikke frost, så den skal ind og vinterbeskyttes, hvis den skal overvinde. Varmen er den rigtig god til at klare. Den trives både i sol og halvskygge, og du kan godt lade den tørre let ud mellem vandingerne. PAS PÅ ikke at overvande den, så kan rødderne godt rådne.

Sådan planter du

Fordelen ved store krukker

Hvis du har mulighed for at plante i større krukker, kurve eller andre beholdere, så har det flere fordele. Den øgede jordvolumen giver nemlig planterne bedre levevilkår. Samtidig har du knapt så meget stress på, når termometeret viser 25 grader, og solen brager ned. De større krukker indeholder mere vand og bufferen gør dit vandingarbejde meget lettere. De fleste sommerblomster kan nemlig holde hele sommeren – og ofte mere til. De er netop udvalgt for deres evne til hele tiden at danne nye blomster. Nye blomster kræver også energi og tilvækst, så du skal betragte sommerblomsterne som tørstige og sultne planter – det vil sikre dig et perfekt resultat helt hen mod efteråret.

Jord til krukken

Gammel jord fra sidste år skal på komposten. Start altid med ny, frisk og god kvalitetsjord. I dit havecenter kan du få råd om, hvilken type jord, der pas-

ser bedst til dit projekt. Jorden spiller en stor rolle, når dine blomster skal trives optimalt. Jorden holder på fugtigheden til rødderne, og det er også i jorden, at næringen fordeles, så planterne får de nødvendige byggesten for at kunne vokse og blomstre.

Et godt råd

Beregn 2 – 3 l jord til hver plante i en krukke. Da der sjældent oplyses, hvor mange liter din krukke indeholder, kan du her se et vejledende skema, som tager udgangspunkt i krukkenes diameter.

Diameter på krukken	Volumen
14 – 15 cm	1 l
17 cm	2 l
19 cm	3 l
21 cm	4 l
24 cm	6 l
27 cm	9 l
30 cm	12 l

TIPS

Når du tilplanter store og tunge krukker, så er det vigtigt, at du først fylder dem med jord og planter, når du har placeret dem, hvor de skal stå. Skal krukkerne flyttes ind til vinteropbevaring, så er det vigtigt, at du kan få løftet dem op på en sækkevogn eller lignende.

Hortensia 'Wedding Gown'

Hortensia er nogle af de mest populære planter til sommerens krukker og kurve. Der findes et væld af forskellige sorter med store dekorative blomster i forskellige farver. I den mellemstore krukke har jeg plantet sorten 'Wedding Gown', som har de fineste dobbelte blomster. Planten er velforgrenet, og de meget mørkegrønne blade står flot til de hvide blomster. Blomsterne har en lang holdbarhed, og når de visner, vil planten danne nye blomster i knopper, der efter vinteren igen er klar til at pryde min krukke.

Hortensia RUNAWAY BRIDE®

Denne nye sort af hortensia er virkelig en nyhed. I forhold til andre hortensia, så dannes blomsterne på RUNAWAY BRIDE® på langt flere skud. "Normale" hortensia danner deres blomster på endeknoppen af deres grene. RUNAWAY BRIDE® danner desforuden blomster på sideskud, hvilket giver en seksdobling af blomster på samme plante. Blomstens farve er næsten hvid. Til at starte med har den toner af grøn, mens den i fuldt udspring er en anelse rosa. Utrolig smuk og meget blomsterrig over en lang periode.

Gødning til krukken

En god kvalitets krukkeuld indeholder en lille mængde gødning, så planterne har noget at starte op med. Gødningen er mineralsk og vil hurtigt blive opløst i vandet, som du tildeler jorden. Efter 2 – 3 uger vil gødningen være brugt op.

Nu kan du

- Tildele flydende gødning, når du vander - eller
- Tilsætte gødningstabletter

Gødningstabletter består af små runde gødningsholdige kugler, der over en periode på 3 – 6 måneder frigiver gødning i små mængder. Frigivelsen afhænger af, hvor høj tem-

peraturen er, og om der er fugtigt i jorden. Det er altså først, når tabletterne kommer i jorden, at de begynder at virke.

Du skal dosere gødningstabletterne efter den mængde jord, du har i din krukke, kurv eller kasse.

Volumen	Antal gødningstabletter
1 l	1
2 l	1
3 l	2
4 l	2
6 l	3
9 l	4-5
12 l	6-7

De små kan

Det kan godt være lidt svært at vælge mellem de mange dejlige blomster til sommerhaven. Blå, lilla og hvid giver et fantastisk lyst og nordisk udseende, mens de mere mørke farver med rød og brune nuancer viser mere dramatik.

Når planterne enkeltvis pottes op i små lerkrukker, så er det nemt at arrangere og flytte dem rundt, så det ser pænt ud.

Når man så sammensætter blomsterne med rekvisitter, så er det ligesom boligindretning.

Hvid, grå og blå

Sammen med en indretningsekspert fik jeg lavet denne opsætning. Skal man få opsætninger til at fungere, så får man det til at virke bedst, hvis man vælger tre forskellige højder og dermed danner ro. De naturlige materialer matcher planterne perfekt. De

Texassalvie, *Salvia farinacea*

De lange slanke oprette blomsteraks kan godt minde lidt om lavendel. Texassalvie fås med mørkeblå, lyseblå eller hvide blomster, og dem kan man nyde fra juni – oktober. Planten bliver ca. 40 cm høj. Planten kommer oprindeligt fra det sydlige USA og kendes på de let dunede stængler.

Marguerit, *Argyranthemum*

Blomsterrig traditionel sommerblomst med stive grene og et stort antal hvide blomster med gul midte. Fint grågrønt fliget løv. 30 – 50 cm høj busket sommerblomst, der elsker solen og ikke må tørre ud. Lang blomstringstid – helt hen til oktober måned. Margueritten kommer oprindeligt fra De Kanariske Øer, og hvis du har mulighed for at overvinde dine planter frostfrit, så kan du nyde dem år efter år.

nu også noget

gamle trækasser, lerpotterne og bambushegn og fuglehus. Min zinkbakke på ben er helt uundværlig og kan nemt fyldes med planter, krukker og buketter. Lupinerne er plukket fra haven og sat i en syltekrukke for at give højde til bordet.

Vanding af små pletter

Den største udfordring ved de små pletter er vandingen. Det er virkelig svært at nå at vande dem, når jordvolumen er så begrænset. Du har måske selv oplevet, at vandet bare løber lynhurtigt igennem potten, når du hælder vand på? Er jordens overflade helt udtørret, så er det svært at få vandet til at trænge ned – det løber nærmest udenom.

Har du mulighed for at hælde vand i en balje – eller som her, hvor jeg har en zinkbakke, hvor planterne står i, så er det en rigtig god løsning. Når vandet fyldes i bakken, kan planterne selv optage vandet i ro og mag. Jorden er måske stadig tør i overfladen, men potteklumpen er vandmættet, rødderne har fået vand, og planten kan stå saftspændt og blomstre.

Er du i tvivl om planterne har optaget vand nok, så løft pletterne før og efter du vander – du skal gerne kunne mærke forskel.

Spansk marguerit, *Osteospermum*

Spansk marguerit (kapmarguerit) er tæt beslægtet med asters, og de vokser til en højde, der varierer fra 30 – 60 cm. De kommer oprindeligt fra Sydafrika, hvor de farverige blomster lyser flot op. De findes i rigtig mange sorter med farver i blå, hvide, røde, rosa, lilla og gule nuancer. Når du fjerner de visne blomster, fremmer du blomstringen, som nemt fortsætter helt hen i efteråret.

På de to billeder er valget af spanske margueritter forskelligt. I eksempel 1 er den forreste blomst lys. Når den udskiftes med en mere mørk farve, ser det mere harmonisk ud.

Gartnerens **FAVORITROSER**

Jeg har været i kontakt med tre af de førende producenter af roser i Danmark. De okulerer selv deres roser, lader dem vokse sig store og potter dem, inden de kommer til salg på bordene i havecentre i både Danmark og Sverige. Planterne er to år om at blive færdige i marken, og dertil vokser de endnu et år i potten. De roser vi køber er derfor ca. tre år gamle.

Buddes Planteskole, Erling Nielsens Planteskole og Grønløkke Planteskole, giver her deres bud på de roser, som er deres favoritter.

De har alle tre indvilliget i at give deres bud på den bedste rose i seks kategorier:

- Bedste bunddækkende rose
- Bedste buketrose
- Bedste storblomstrede
- Bedste historiske rose
- Bedste slyngrose
- Bedste rose til krukken

Deres forslag kan du se på de næste sider

Amber Flush

As good as it Gets

Henrik fra Buddes Planteskole anbefaler...

Bedste bunddækkende rose

"Den bedste bunddækkende rose, er den gode gamle 'Pink Fairy', som virker hver gang både i potte og i haven. Den er fantastisk sund og nem at holde flot hele sommeren. Det er nok også derfor, at det er den bedst sælgende rose år efter år".

📏 60- 100 cm

🌸 maj- november.

Bedste buketrose

"Den bedste buketrose, som jeg har valgt er 'Amber Flush'. Sundhed er helt i top. Blanke blade, let duft. Den står bare og ligner et reklamebillede hele sommeren. Holder blomsterne længe, og de kobbergule fyldte blomster er helt deres egne".

📏 80-120 cm

🌸 juni- november.

Bedste storblomstrede

"Af de storblomstrende roser, har jeg valgt 'As Good as it Gets'. Den er, som dens navn siger, så god, som den kan blive. De fløjlsagtige røde blomster skifter til lilla, dufter og holder meget længe. Selve planten er kompakt og stærk, og sundheden er helt i en liga for sig selv. Bladene er så blanke og mørke, at det ligner glaseret tegl".

📏 80-100 cm

🌸 juni – oktober.

Bedste historiske rose

"Historiske roser kan alle sammen noget med sundhed! Ellers var de ikke blevet historie. Jeg har valgt en af bestselleren – 'Rose de Rescht', da den blomstrer som den første og bliver ved med det indtil frost. Den fyldte blomst er karminrød og sprængfyldt med duft. Mørkt løv og opret vækst".

📏 80-120 cm

🌸 maj- december.

Bedste slyngrose

"Slyngrosen 'Giardina' er valgt ud fra dens gode sundhed og dejlige duft. Den er fabelagtig til espalier og søjler, da den vokser meget kraftigt allerede første år. Blanke blade og sunde, tæt-fyldte rosa blomster, der også er god til afskæring".

📏 200-300 cm

🌸 juni -oktober.

Bedste rose til krukken

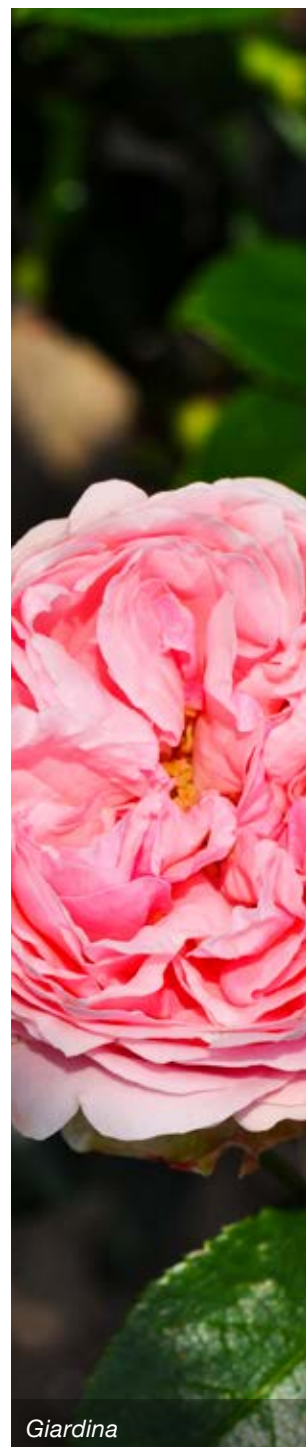
"Krukkerosen er den meget kompakte og velformede rose, der passer på terrassen. Den helt rigtige mørkerøde farve har kun 'Fall in Love Again'. Den kan anbefales som værtindegave i stedet for en buket. Den har en fyldt blomst med ensartede mørkerøde blomster og mørkt løv – og så holder den hele sommeren".

📏 30-40 cm

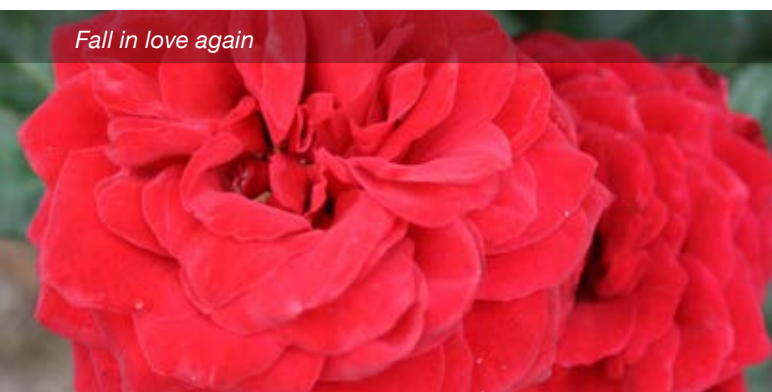
🌸 juni- oktober.

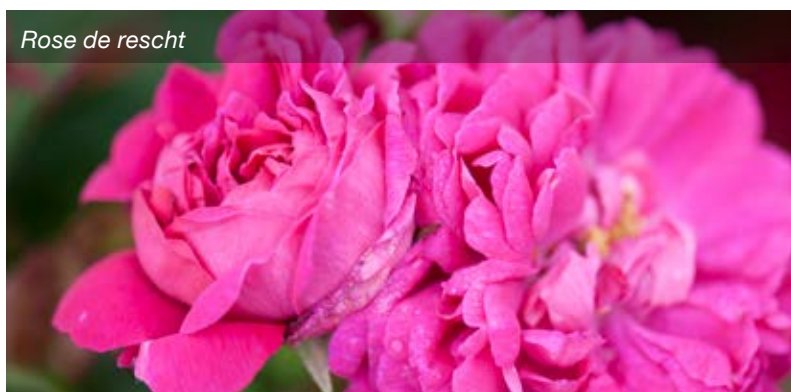
The Fairy

Giardina

Fall in love again

Rose de rescht

Camelot

Westzeit

Erik fra Erling Nielsens Planteskole anbefaler...

Min nu afdøde ven Erik Bering, som jeg havde mange samtaler med omkring den grønne verden, spurgte jeg engang om, hvad hans yndlingsblomst var, og han svarede: "Det skifter fra år til år, men det er den første jeg ser om foråret". Jeg har adopteret denne livserfaring fra Erik. Den første rose, jeg ser på min rosenmark om foråret bliver kåret som dette års yndling – lige indtil næste år"

Heidetraum

Bedste bunddækkende rose

"I en have må der gerne være kontraster, og 'Diamond Eyes' giver et spændende modspil. Blomstens meget mørke farve og lyse øje giver den et dramatisk udseende, og dens duft er dejlig. Blankt, mørkegrønt løv."

📏 50-90 cm

🌸 juni- november.

Bedste buketrose

"Roserne Duracel-kanin. Når andre stopper blomstringen, så fortsætter 'Westzeit' sin blomstring med smukke abrikosfarvede blomster, der har et strejf af pink. Rosen er fra den tyske forædler Reinhard Noack, som vægter sundhed meget højt. 'Westzeit' har bl.a. vundet priser for netop blomstring og sundhed".

📏 60-70 cm

🌸 juni- december.

Bedste storblomstrede

"En af de bedste nyere storblomstrede roser er 'Charisma', som med sin charme og overflod af store fyldte magenta blomster tilfører haven en farve eksplosion. Dejligt duftende rosensort. Rigtig god bladsundhed".

📏 80-90 cm

🌸 juni – oktober.

Bedste historiske rose

"Hvis Karen Blixen fandt denne rose værdig til at blive portrætteret og gro i hendes have, må den have været noget særligt – og det er den også. 'Gruss an Aachen' har gennem årene været brugt til de engelske rosers forædling. Dens dybe indre rummer mystik og elegance."

📏 50-90 cm

🌸 juni- september.

Bedste slyngrose

"Slyngrosen 'Camelot' er den nye og meget loven- de rose med citrusduftende blomster i rosa med mørkere tegninger – meget speciel og lidt af en charmetrøld. Grenene er nemme at forme, og de kan let fæstnes vandret for at øge blomstringen på et espalier, bue eller på en søjle. Godt sundt løv."

📏 250-300 cm

🌸 juni -oktober.

Bedste rose til krukken

"Rosen til krukken skal kunne klare det hårde liv. Sol, for meget vand – for lidt vand, blæst, boldspil, sommerferie og naboens kat. 'Heidetraum' kan klare det hele. Krukkens rose skal have overhængende vækst, så man får kaskader af blomster. Den blev introduceret i 1988 og blev dengang brugt i mange rundkørsler og rabatter. Man kan stadig finde planter fra den gang..."

📏 40-60 cm

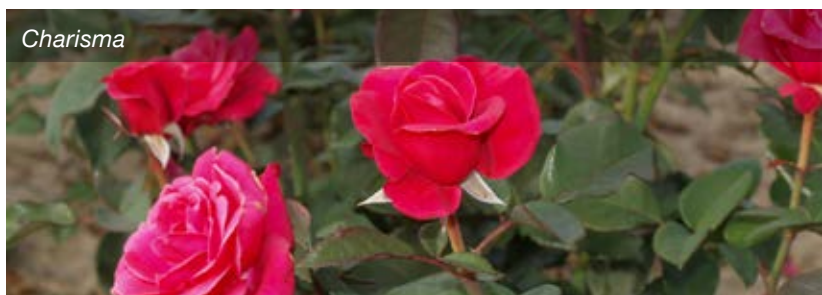
🌸 juni- oktober.

Diamond Eyes

Gruss an Aachen

Charisma

Hansastadt Rostock

Linnaeus Cottage

Finn fra Grønløkke Planteskole anbefaler...

"Det er jo svært lige at ryste én sort ud af ærmet indenfor hver kategori, da der jo er flere, man gerne vil fremhæve"

Bedste bunddækkende rose

"Sund rose, der har orangerfarvede knopper, som åbner sig til de fineste gule halvfylde let duftende blomster. 'Linnaeus Cottage' har en fin kompakt vækstform og så efterlader den de fineste hyben, som sidder flot hele vinteren."

📏 40- 60 cm

🌸 juni- november.

Bedste buketrose

"Skal rosen have en ekstrem sundhed, så er 'Hansastadt Rostock' et rigtig godt bud. Meget stor blomsterrigdom med næsten ravfarvede blomster, der changerer over i det abrikosfarvede. Blomsterne er mellemstore, fyldte og har en let duft".

📏 60-80 cm

🌸 juni- november.

Bedste storblomstrede

"En storblomstrende rose skal have store blomster, og det har 'Tivoli 150'. Det er en kraftig plante med stærke sunde mørkegrønne blade. De fine gule stærkt duftende blomster lyser flot op i haven helt ind i vinteren".

📏 60-90 cm.

🌸 juni – december.

Bedste historiske rose

"Et godt bud er 'Aimable Amié', som har et matgrønt løv og er rimelig sund. Den får fantastisk smukke mørkerosa tætfylde blomster med en kraftig duft. Blomstringen er meget intens igennem sommeren."

📏 100 - 150 cm

🌸 juni- juli.

Bedste slyngrose

"Blomsterne på 'Penny Lane' er fyldte og har en dejlig duft. Den næsten hvide blomst har toner af lyserød og fersken og blomstringen er meget lang. Især løvet er meget smukt og sundt, og det er en vigtig egenskab for slyngroser."

📏 200-250 cm.

🌸 juni -november.

Bedste rose til krukken

"I serien af Palace™ roser er sorten 'Avila', og den egner sig godt til krukke. Den har et meget smukt og sundt løv og er rigtblomstrende med meget mørke rosa blomster, der næsten er pink. Blomsterne har en let duft".

📏 40-60 cm.

🌸 juni- oktober.

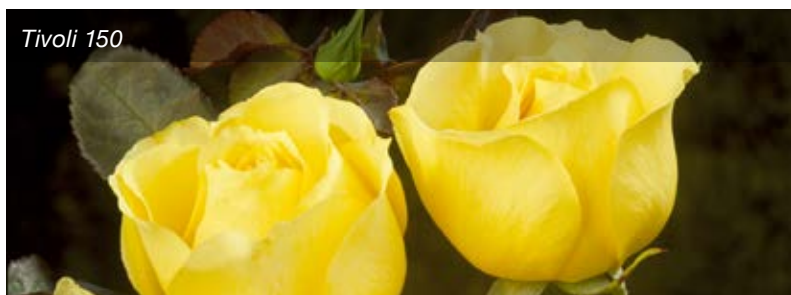
Avila

Aimable Amié

Penny Lane

Tivoli 150

Sommerens krydderurter kan høstes

Mange af havens og drivhusets krydderurter er her i sommerperioden i god vækst, og snart begynder de at blomstre. Det er utrolig dejligt at kunne bruge sine egne tørrede urter, når køkkenets retter skal smage ekstra godt. Friskt høstede krydderurter smager utrolig godt, men du kan også gemme glæden ved at tørre dine egne dyrkede krydderurter til brug i vinterhalvåret.

Sådan høster du dine krydderurter

Det bedste tidspunkt på dagen er om morgenen. På dette tidspunkt har planterne haft en lang nat, hvor de ikke har ydet så meget, og indholdet af de æteriske olier er højest her. Vær dog opmærksom

Disse krydderurter med træede stængler er særdeles velegnede til at hænge op til tørring

- Oregano
- Timian
- Rosmarin
- Estragon
- Salvie
- Anisisop
- Mynte
- Citronverbena
- Citronmelisse
- Basilikum

på, at bladene skal være helt tørre, hvis du vil hænge buketter op til tørring. Der kan nemt gå gråskimmel i de saftspændte blade, og det ønsker vi ikke at gemme på.

Så meget kan du fjerne

Høst kun ca. 1/3 af toppen. Det efterlader planten intakt med gode muligheder for at vokse videre. Basilikum er en favorit, og her skal du være opmærksom på ikke at gå for hårdt til værks. Der skal ALTID være grønt tilbage på planten, og hvis du høster lidt og ofte, så får du en mere busket og forgrenet plante.

Disse krydderurter med saftige stængler er gode til kryddersalt

- Dild
- Persille
- Løvestikke
- Syre
- Koriander
- Fennikel
- Kørvel

Når du har høstet og bundtet urterne, så skal de hænges op, så der er et godt luftskifte omkring dem. Undlad at hænge dem direkte i sollys, så de "brænder" af. Tørreprocessen må gerne trække lidt ud og tager nogle uger. Har du mulighed for at have bundterne hængende uden at de bliver støvet, så kan de holde sig i flere år.

Du kan også ryste eller nulre de visne blade af og komme dem i en lukket og lystæt beholder. Holdbarheden er ca. 2 – 3 år.

Nemt at lave urtesalt

Krydderurter med saftige stængler er især gode til at lave urtesalt af, men i princippet kan du smagsgive med alle typer krydderurter. Opgaven går ud på at hakke eller snitte krydderurterne så fint, at plantesaften trænger ud og blander sig med salt.

Tips

Den bedste type salt til urtesalt er flagesalt

Pilebladet pære har en stor rolle i dette haveanlæg, hvor bænken er fokuspunkt og de formklippede buksbom leder vejen frem mod målet. De formklippede træer sætter højde på havens udtryk.

Pilebladet pære kan ligeledes bruges som allétræer eller solitært i forhaven.

Pilebladet pære

Nordens oliven – sådan kender de fleste nok dette smukke træ, der unægtelig minder meget om et oliventræ. De af lange let krøllede sølvfarvede blade er utroligt dekorative, og træets lidt pjuskede grensætning gør, at selvom man kugleklipper kronen, så giver træet alligevel et fint naturligt udtryk.

Pilebladet pære fås i sorten 'Pendula', som betyder, at grenene er hængende. Det er et meget hårdført og robust træ. Træet er ofte podet i en defineret højde varierende fra 150 – 280 cm. Ønsker du ikke et toppodet træ, så kan du også købe et træ, hvor sidegrenene dannes på den gennemgående stamme.

Oprindelse

Det latinske navn på hængende pilebladet pære er *Pyrus salicifolia* 'Pendula'. Træet stammer fra Lilleasien, Kaukasus og Iran. I Danmark bliver pilebladet pære omkring 4 – 5 m højt, hvis man slet ikke klipper kronen. De spinkle grene vokser lidt på kryds og tværs, så en eventuel beskæring udføres ved at klippe spidserne af, så kronen får den ønskede form. Klip gerne mens træet vokser i forsommer og sommer. Undlad at klippe efter 1. august.

Plantested

Hele pærefamilien trives bedst i en lun, godt formuldet og veldrænet jord. Det gælder også for pilebladet pære. Når først træet er godt etableret, skal der meget til, før der ses skader. Du bør dog undlade at plante i jord, der i vinterhalvåret er helt vandmættet.

Pilebladet pære vokser i helt almindelig havejord. I forbindelse med plantningen er det vigtigt, at du ikke planter træet for dybt. Det skal stå i sam-

me plantehøjde, som træet har vokset i på planteskolen. Sørg for, at jorden er godt løsnet i dit plantehul, og ibland gerne plantestarter, når du fylder havejorden ned omkring potteklumpen. Sørg for at vande med min. 20 l vand i forbindelse med plantningen. Det er vigtigt at fortsætte med at vande dit træ de første to leveår i din have. For at sikre en god grundvanding, skal du tilføje 20 l vand pr. træ. Du kan også hænge en vandingspose op omkring træet. Når den fyldes med vand, siver vandet langsomt ned til rødderne.

Blomster

Fra slutningen af april måned blomstrer den pilebladede pære. Rent hvide blomster, der er ca. 2 cm i diameter, er samlet i små halvskærme. På samme tidspunkt dannes bladene, og det giver træet et særdeles smukt – nærmest jomfrueligt udseende.

Fra blomsterne dannes små hårde grønne, senere brune frugter. Frugterne er spiselige, men

Dette træ har en krone, der næsten når helt ned til jorden. Træet har fået lov til at vokse i sin helt naturlige form uden beskæring.

De hvide blomster springer ud på samme tid, som de sølvfarvede blade åbner sig

ikke delikate. Det er altså ikke for frugtens skyld, at du skal plante træet.

Blade

Bladene er 3 – 9 cm lange og er dækket af sølvgrå hår på både over- og underside. De nye skud er ligeledes dækket af små hår. I efteråret løsner bladene sig efter en kort periode, hvor de er gule.

Pasning

Pilebladet pære behøver ikke meget pasning. Når træet er godt etableret, og du har vandet det de første år, så vil træets dybdegående rødder sørge for, at der tilføres nok vand. Giv træet en portion organisk gødning i april måned inden løvspring.

Ønsker du at forme træet, så er det nemmest med en hæk-keklipper, og tidspunktet passer fint med det tidspunkt, hvor du alligevel skal klippe havens hække.

Bliver kronen med årene for tæt, så tynd ud i nogle af de kraftigste grene. Denne udtynding er bedst at gøre, når træet står uden blade – marts eller april måned er et godt tidspunkt.

Når pilebladet pære er vokset sig stor og mægtig, får den en meget smuk bark

De små næsten kugle-runde grønne hårde frugter er dekorative og spiselige, men smager ikke særlig godt

Vi er stolte af at være med, når Haveselskabet indbyder til havefest. CPH Garden finder sted d. 30. juni – 3. juli i Ballerup og hele Danmark er velkommen. Kig forbi vores folkelige showhave, hvor træer, buske og stauder er dygtigt sat sammen af havearkitekt Helle Troelsen. Du kan se både havedesign og planteliste i bladet. Lad dig også inspirere af rosengartnerens favoritrosen, dyk ned i de smukke sommergræsser, jernurt og se med, når sommerblomsterne skal se smukke ud i gårdhaven. Sommerversionen af Haveglæder portrætterer også nordens oliven, det smukke pilebladede pæretræ med de sølvfarvede blade. Rigtig god fornøjelse!

Scan QR koden og få et stort leksikon over planter til din have. I app'en kan du søge oplysninger om buske, træer, roser, stauder, surbundsplanter, frugt og grøntsager. Søg på farver, højde, modningstid og se, hvor du kan anvende planterne. Du kan også læse artik-

ler om haveemner, du ønsker uddybet eller se video af diverse gøremål i haven. I havesæsonen vil der løbende være tips til, hvilke aktuelle gøremål du skal udføre i haven. App'en viser dig vej til dit nærmeste havecenter, hvor vi glæder os til at se dig.

Besøg www.haveglæder.dk

videoklip · artikler · inspiration · nyhedsbrev

ISBN 978-87-91659-83-3

9 788791 659836